

VOLD, OVERGREP OG REVIKTIMISERING

TF-CBT-KONFERANSEN, JANUAR 2017

SIRI THORESEN
FORSKER I, NKVTS

Vold i barndom og reviktimisering: Tre ting vi har lært av voldsstudien

Beskyttelse: Se tilbake – og forover

Reviktimisering? Hvilke krefter virker? Rus?

Skam, reviktimisering og relasjoner

Volds-studiens design

Telefon-intervjuer

NB: populasjon,
ikke klinisk utvalg

T2 + T3

Cases and controls:

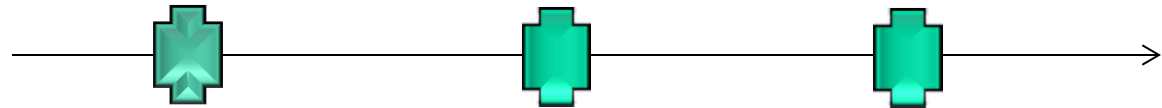
Exposed vs non-
exposed to childhood
violence:

Risiko for ny vold

2013
Intervju 1

2014
Intervju 2
12-18 mnd

2016
Intervju 3
12-18 mnd

6500
deltakere
16-75 år

1100
deltakere
Mean alder
20 år

680
deltakere
Mean alder
22 år

Estimere forekomst og
konsekvenser av vold og
overgrep i Norge

Estimere risiko for
reviktimisering og forstå
hvorfor det skjer

Rapport 1 / 2014

Siri Thoresen og Ole Kristian Hjemdal (red.)

Vold og voldtekt i Norge

En nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv

Nasjonalt kunnskapssenter
om vold og traumatisk stress

www.nkvts.no

Rapport 1 / 2015

Mia Myhre, Siri Thoresen og Ole Kristian Hjemdal

Vold og voldtekt i oppveksten

En nasjonal intervjuundersøkelse av 16- og 17-åringer

Nasjonalt kunnskapssenter
om vold og traumatisk stress

www.nkvts.no

To rapporter fra T1: Forekomst og helse

Beskyttelse

Beskyttelse

Det var en gang...

Seksuelle
overgrep

Fysisk
vold

Omsorgs
-svikt

Psykisk
vold

Vold
mellom
foreldre

Beskyttelse

Det var en gang...

Seksuelle
overgrep

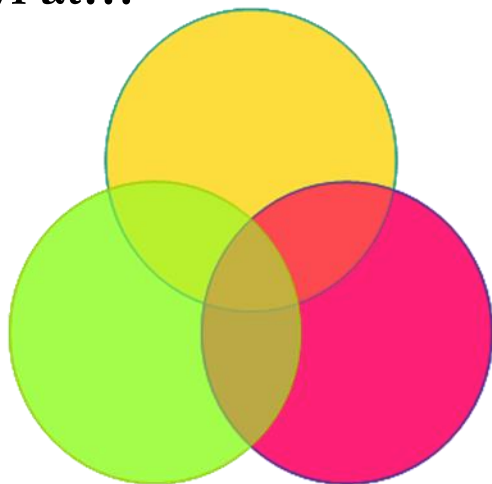
Fysisk
vold

Omsorgs
-svikt

Psykisk
vold

Vold
mellom
foreldre

Men nå vet vi at...

Beskyttelse

Det var en gang...

Seksuelle
overgrep

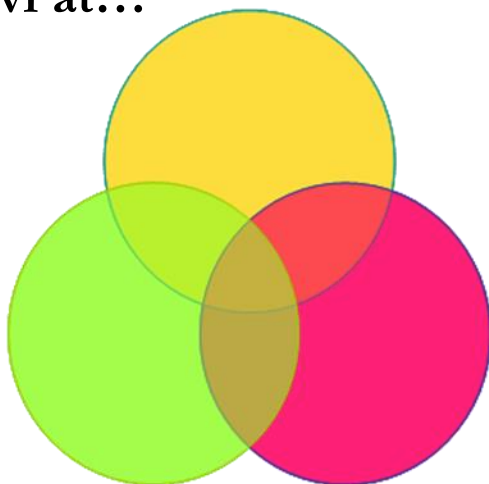
Fysisk
vold

Omsorgs-
svikt

Psykisk
vold

Vold
mellom
foreldre

Men nå vet vi at...

Vet du om én form for vold...

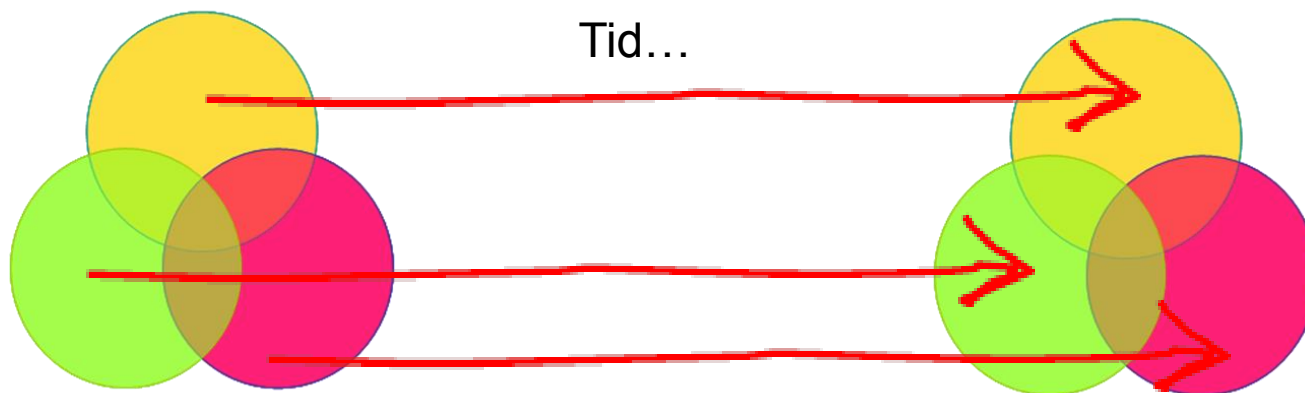
Det er en indikator.

Få rede på hvilke andre former for
vold personen har opplevd.

Beskyttelse i framtid

Det var en gang...

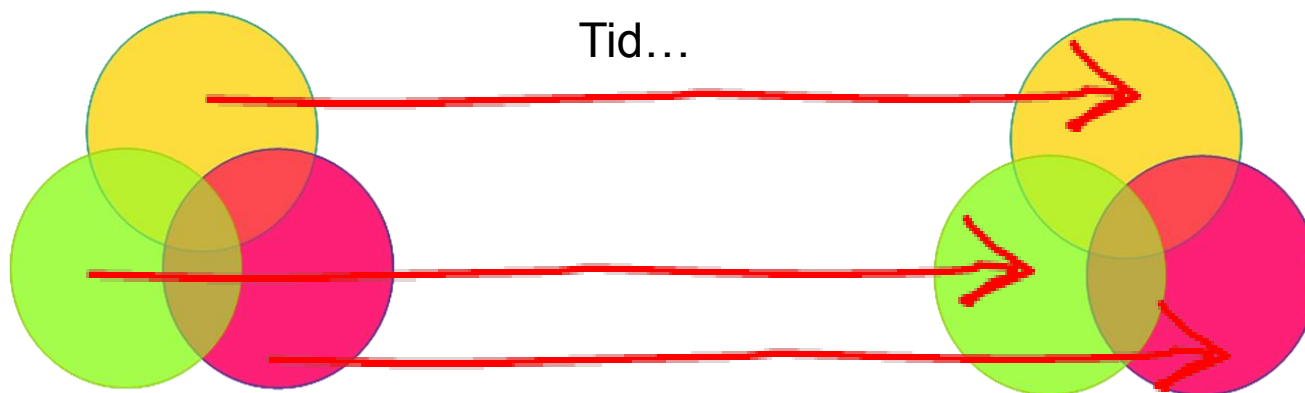
F.eks.

Barn utsatt for seksuelle overgrep i barndom har høyere risiko for seksuelle overgrep i voksen alder

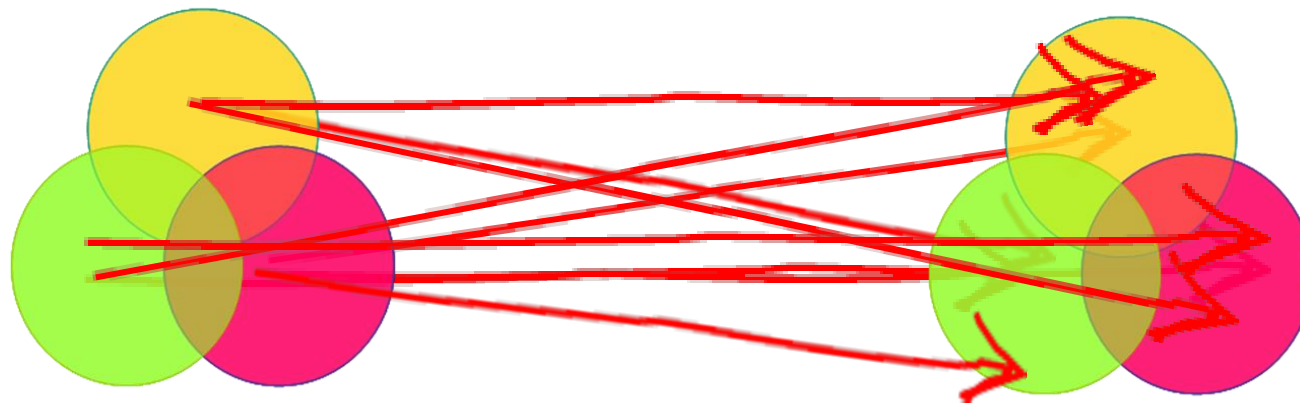
Beskyttelse i framtid

Det var en gang...

Men nå vet vi at...

Uspesifikt!

Alle former for vold øker risiko for ny vold, av alle typer.

Vold mellom T1 og T2 (12-18 måneder) (N = 1011)

Violence exposure between wave one and two	Cases (N = 505)		Controls (N = 506)		OR	95% CI	P value
	%	N	%	N			
Any sexual assault	12.9	65	3.8	19	3.79	2.24-6.42	<.001
Forcible/Intoxicated rape	4.7	23	1.0	5	4.91	1.85-13.01	.001
Physical violence (any)	22.0	111	9.1	46	2.81	1.94-4.07	<.001
Less severe violence	17.0	86	6.1	31	3.14	2.04-4.83	<.001
Severe violence	11.9	60	4.5	23	2.83	1.72-4.66	<.001
Controlling behavior from partner	7.1	36	1.8	9	4.24	2.02-8.90	<.001
Any of the above	31.5	159	13.2	67	3.01	2.19-4.14	<.001

Personer utsatt for noen form for vold i barndom: 12-18 måneder etter rapporterte EN AV TRE minst en ny voldshendelse.

HUSK: Populasjonsutvalg.

Vold og psykisk helse: Jo mer, jo verre

Table 3. Psychological distress (HSCL-10) in various exposure groups

Childhood violence categories (0–3)	Adult violence categories (0–2)					
	0 Adult abuse (n=3783)		1 adult abuse (n=645)		2 or more adult abuse (n=100)	
	Mean HSCL	% above cut-off HSCL	Mean HSCL	% above cut-off HSCL	Mean HSCL	% above cut-off HSCL
0 (n=3270)	1.20	5.0	1.33	9.6	1.73	28.1
1 (n=670)	1.35	12.1	1.63	29.3	1.86	35.3
2 (n=306)	1.48	19.7	1.70	32.5	1.83	47.1
3 (n=282)	1.77	38.2	1.95	50.5	2.32	64.7

Et lite sideblikk om mobbing...

Forskning på mobbing og på vold har vært to separate forskningstradisjoner.

Ikke glem mobbing. I vår studie var mobbing like negativt for tilpasning og psykisk helse, som vold.

Strøm et al, 2017

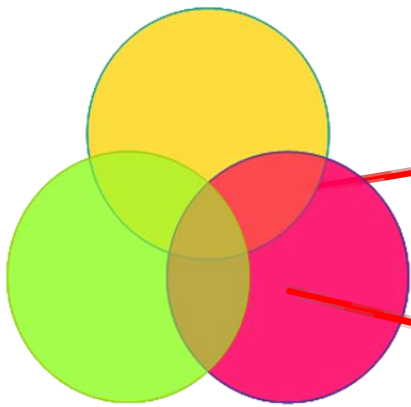
Beskyttelse

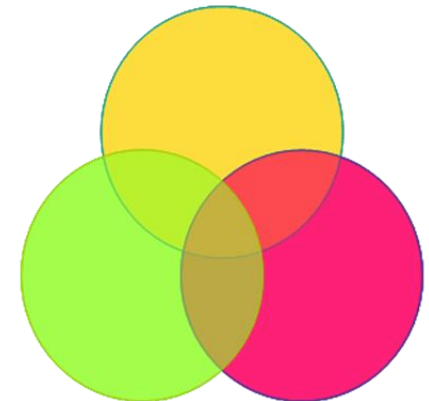
OBS – uspesifikk og ganske stor risiko for nye voldshendelser i nær fremtid.

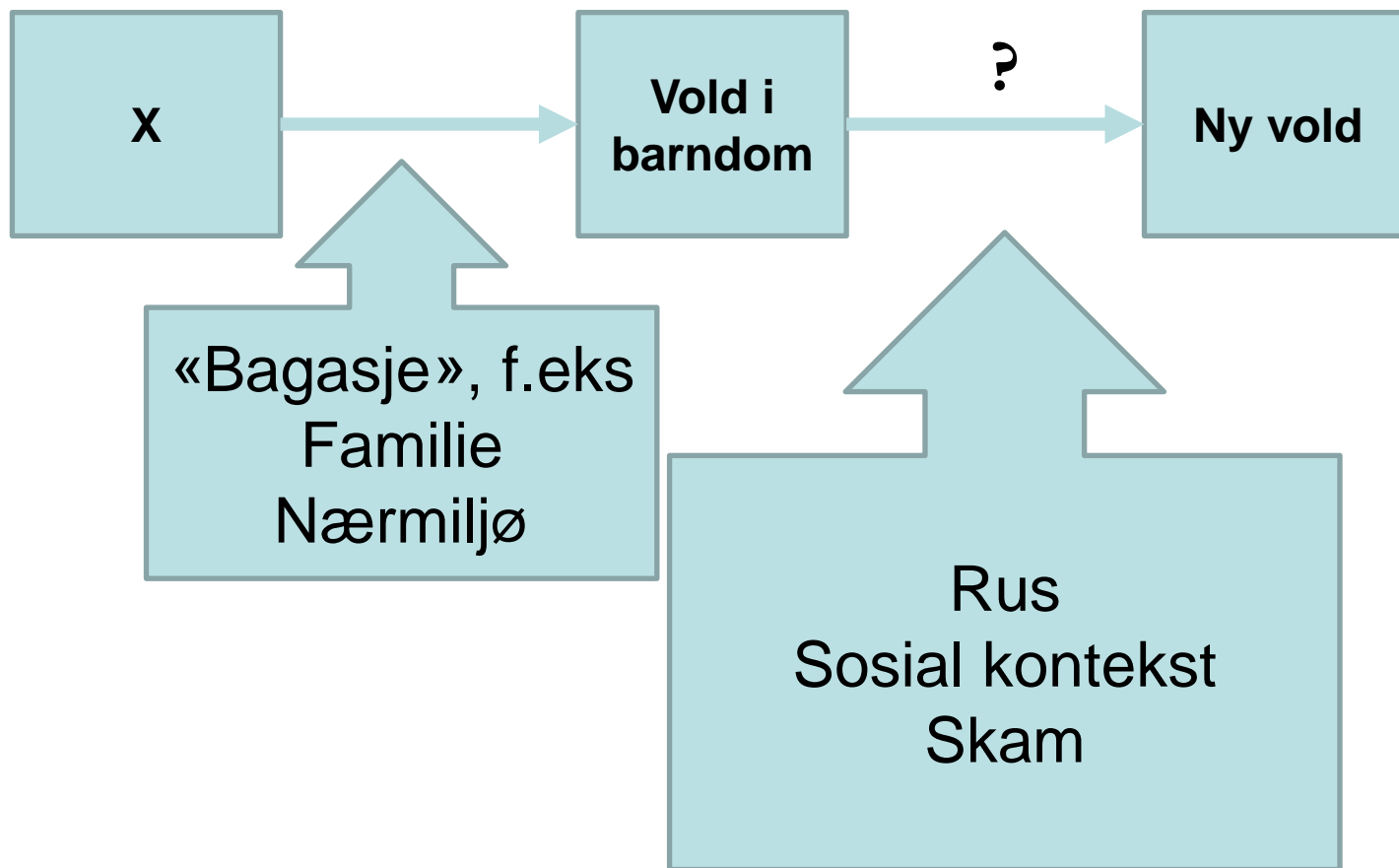
Effekten av behandling kan «drukne» i nye voldshendelser?
Bør fravær av vold være et outcome av behandling på linje med symptomlette?

Beskyttelse i fremtid: Hvilke krefter er virksomme?

?

Ikke hyppighet av alkoholbruk,
men
hyppighet av beruselse

Sosial støtte,
«dårlige venner»,
sosiale problemer

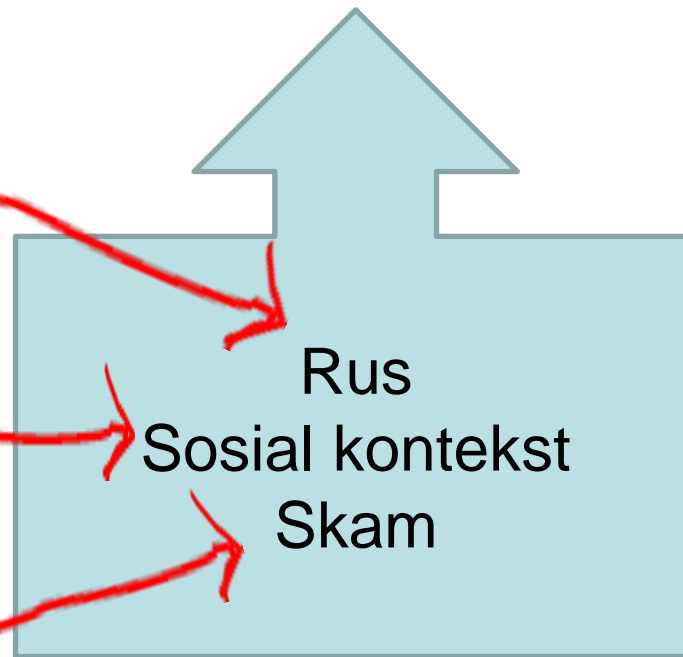
Skam knyttet til
volden de har opplevd:

Bekymring for hva andre vil tenke om deg

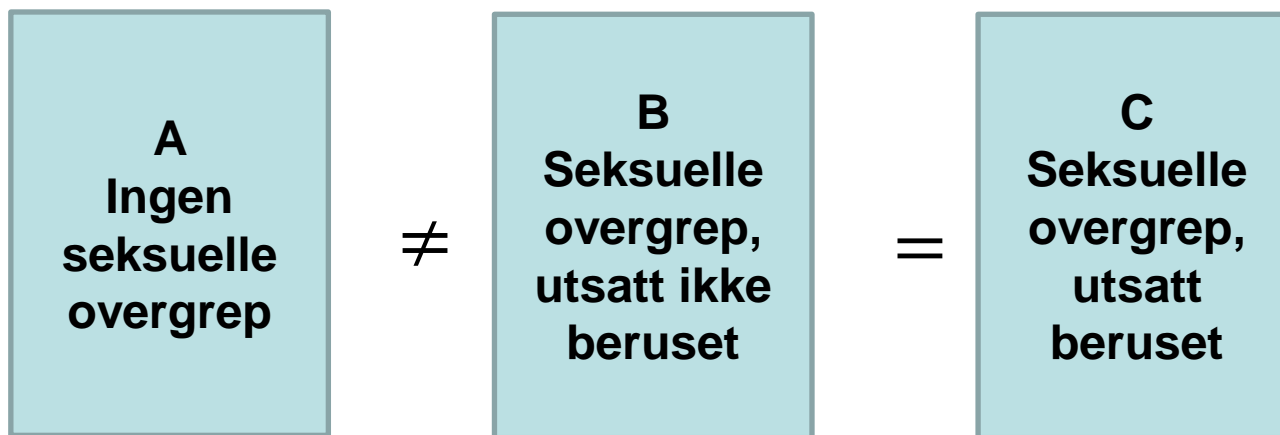
Prøvd å skjule det som skjedde

Følt skam for det som skjedde

Sett ned på seg selv etter det som skjedde

Et lite sideblikk på rus og seksuelle overgrep: Rusa under overgrepet: Like viktig?

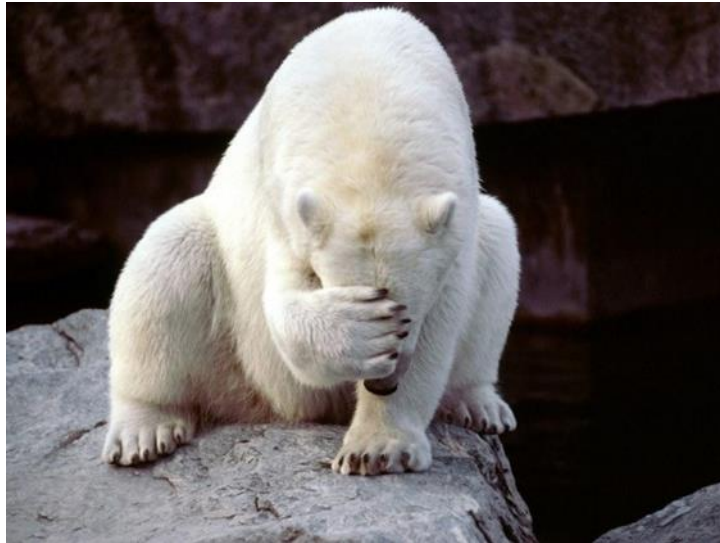

Seksuelle overgrep i ungdomstiden: Mer enn 50% utsatte var beruset.

Seksuelle overgrep (uavhengig av beruselse hos utsatt): Mer psykiske helseproblemer og dårligere sosial støtte sammenlignet med ikke-utsatte. Ingen forskjell på de to utsatte gruppene (B og C), med unntak av at C rapporterte dårligere sosial støtte.

Rus-relaterte overgrep er like viktige.

Skam: Reviktimisering og relasjoner

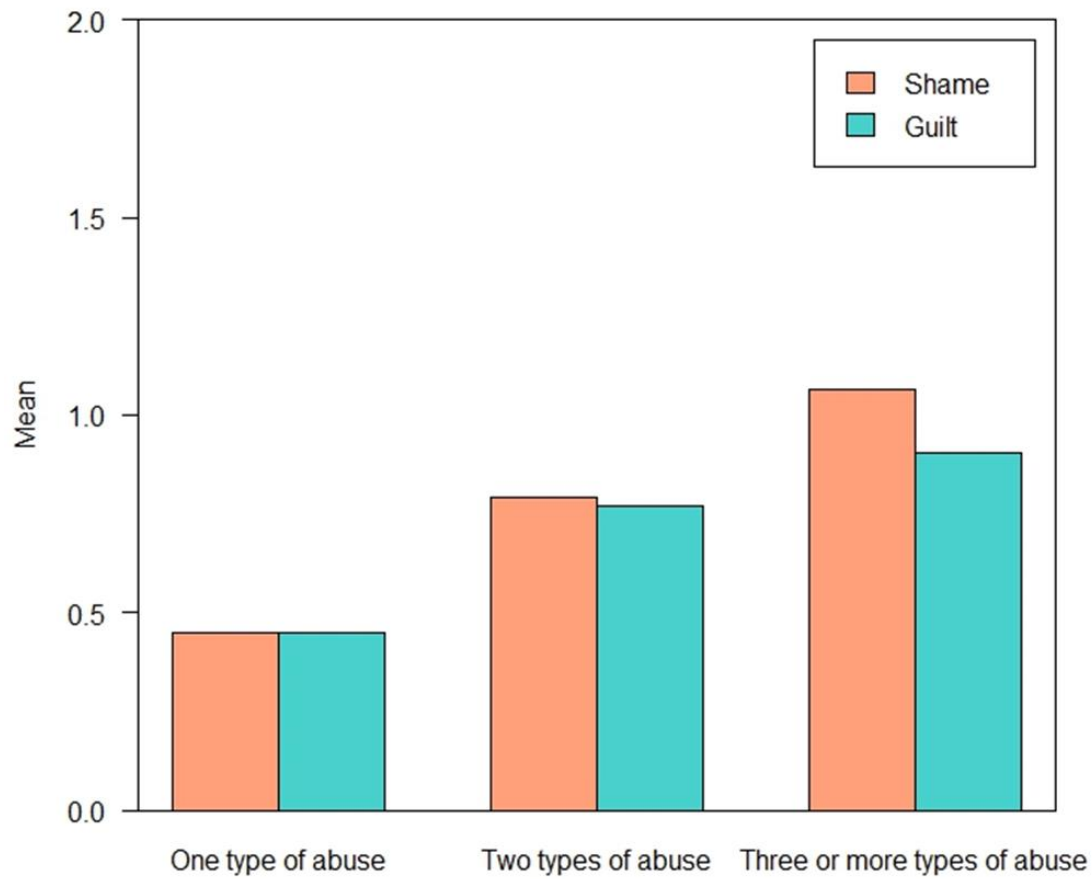

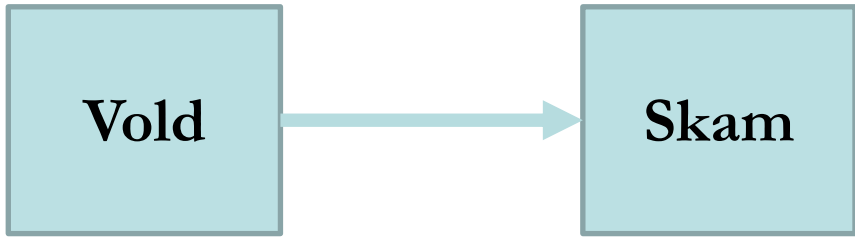
Skam er en smertefull emosjon som signaliserer at det sosiale selv er truet.

Viktig for å regulere sosial atferd?

(Hiding, withdrawal, adapting to loss of status and unattractiveness in the eyes of others) Gilbert, 1997

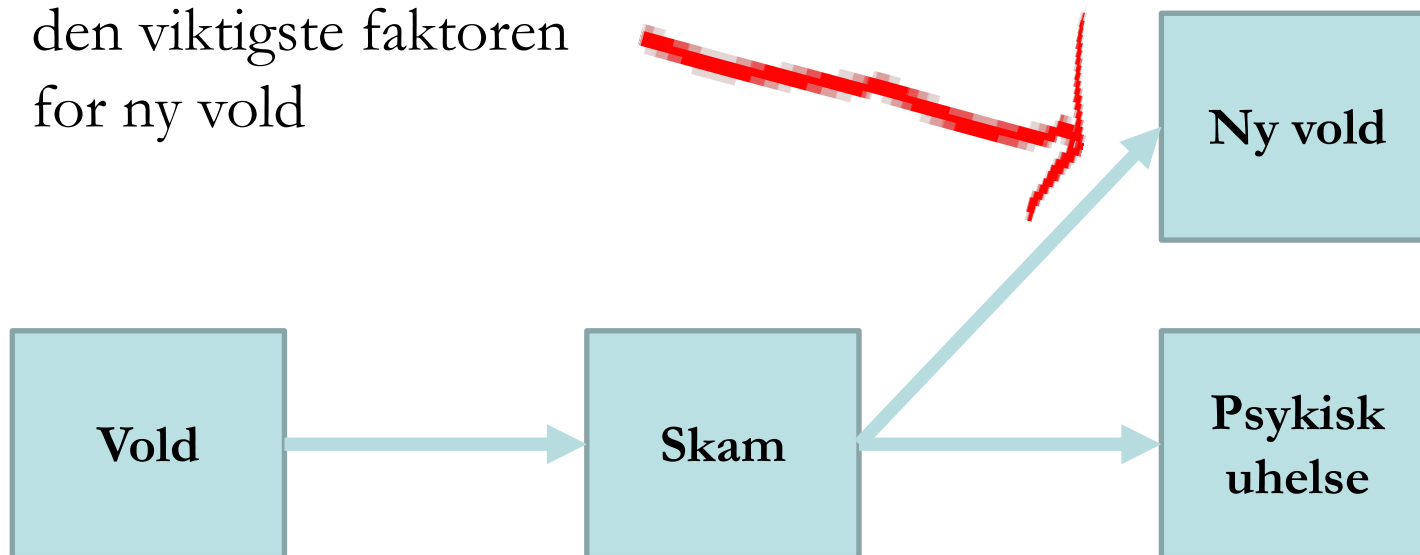
Forhold mellom antall voldskategorier i barndom – og skam

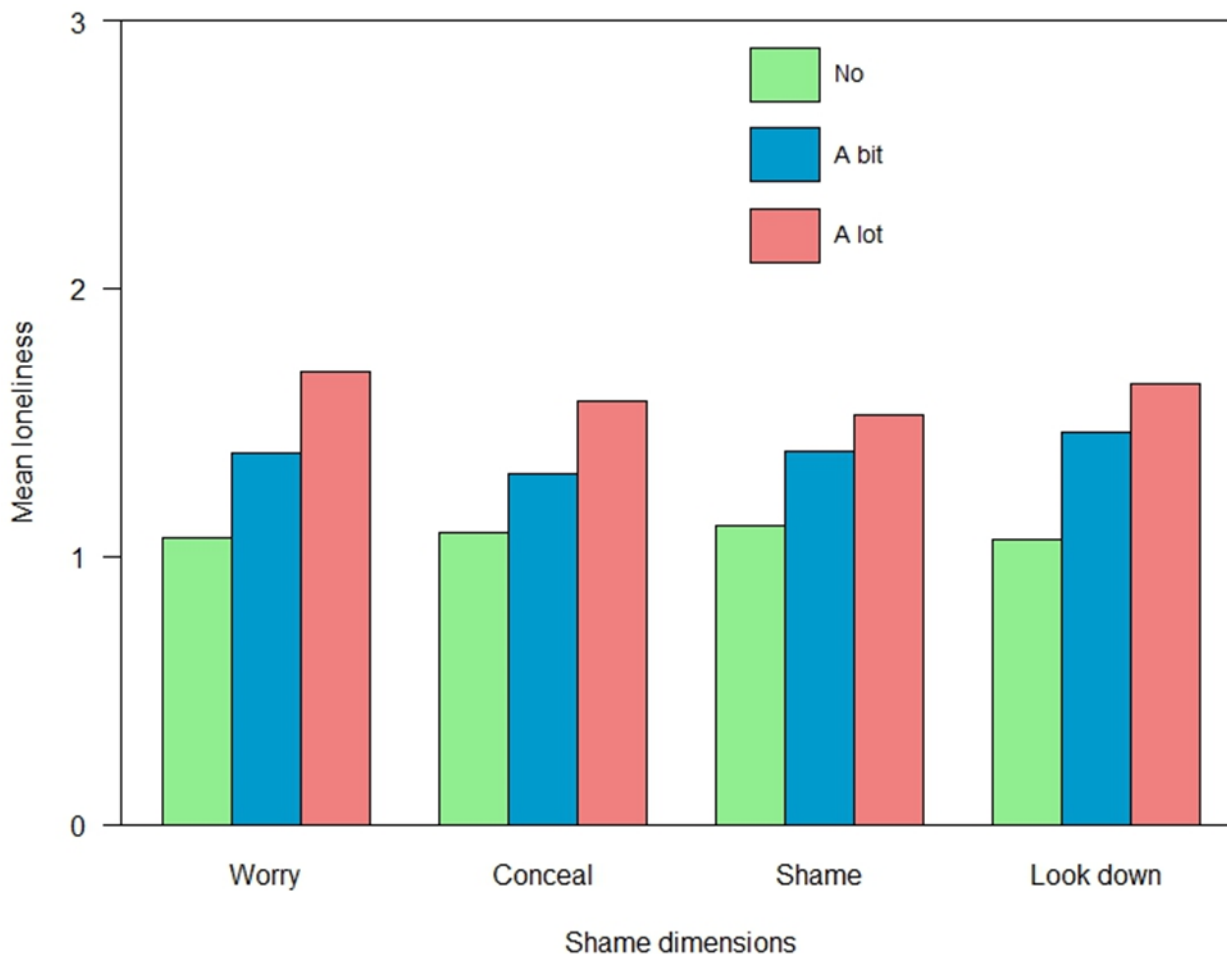

Skam var sammen med rus
den viktigste faktoren
for ny vold

Volds-relatert skam: Sammenheng med dårligere sosial støtte, negative reaksjoner fra andre, og ensomhet.

Forhold mellom skam og ensomhet

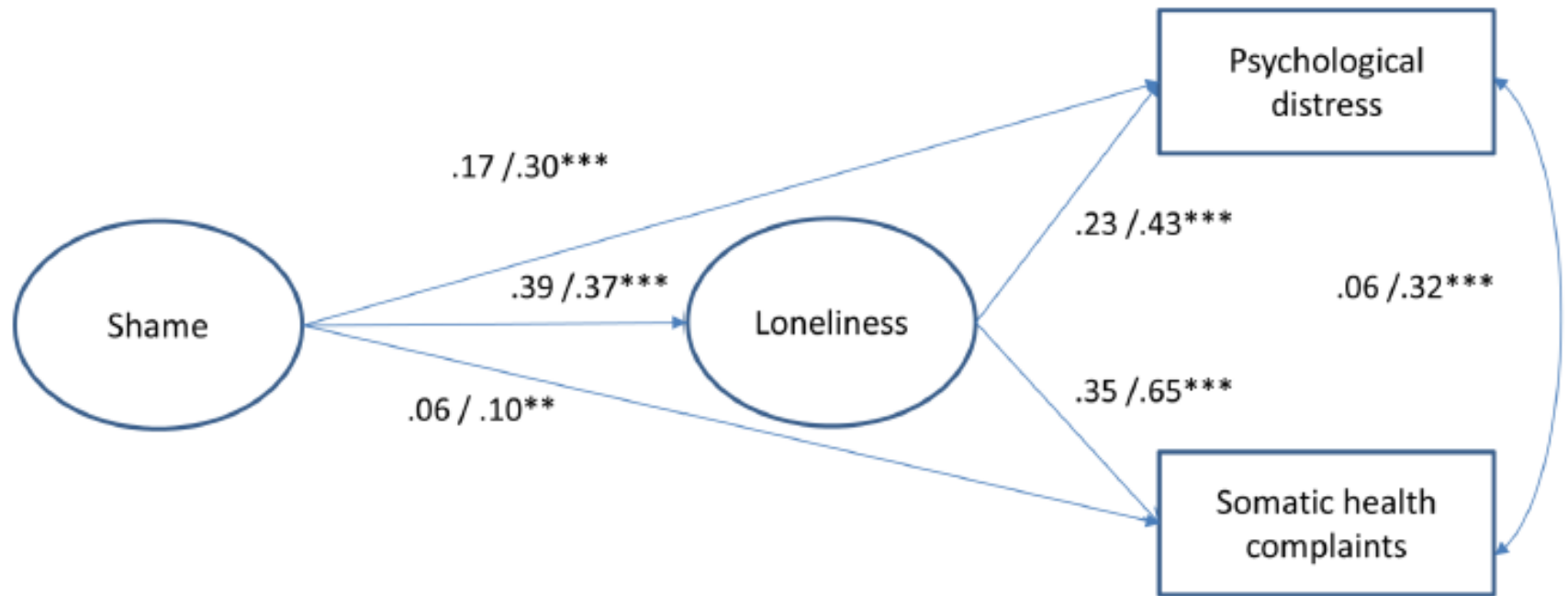
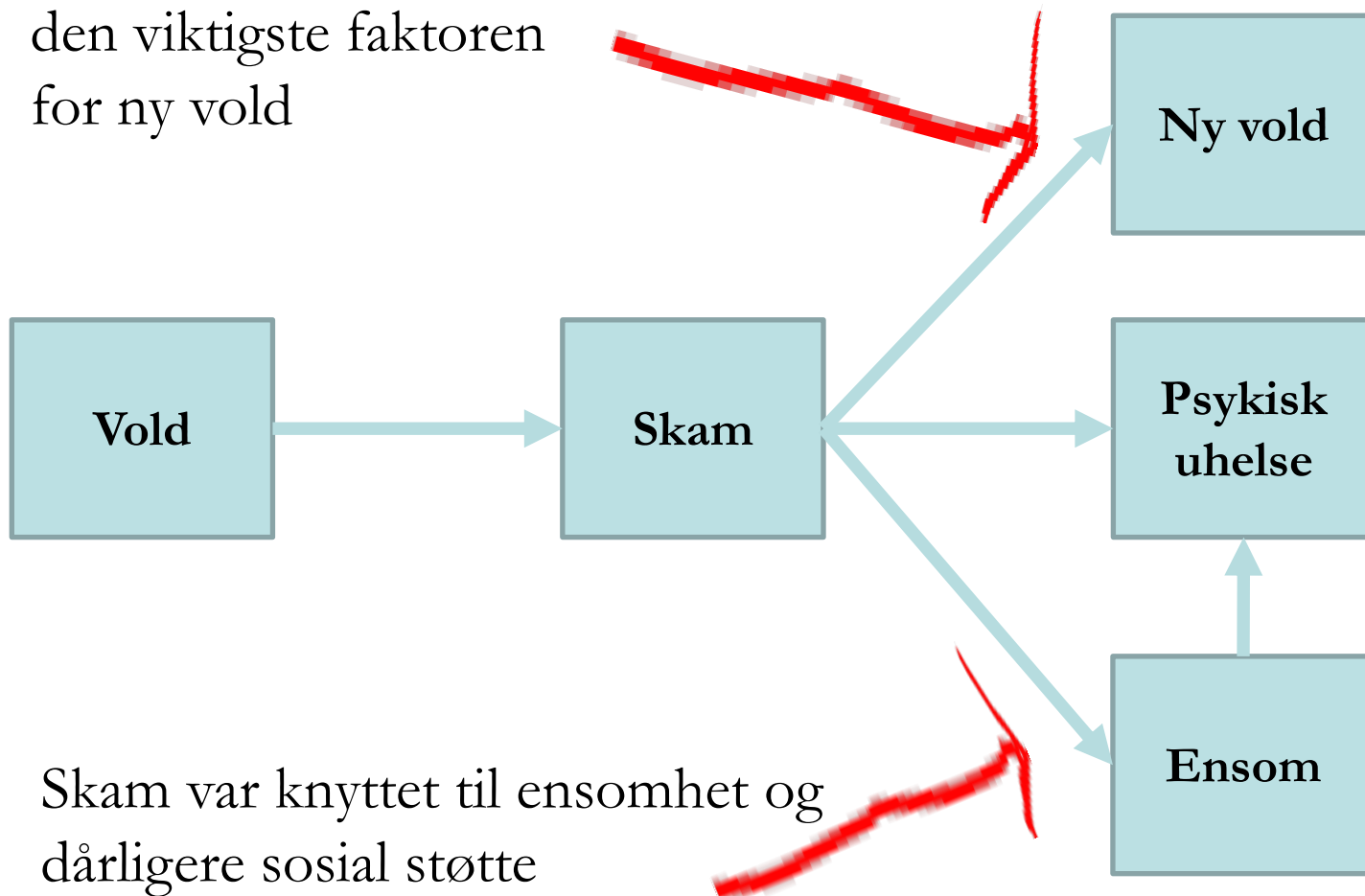

Figure 2. Overall path model; Unstandardized / standardized estimates of relationships between violence-related shame, loneliness, psychological distress, and somatic health complaints, adjusted for age and sex. * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$.

Skam var sammen med rus
den viktigste faktoren
for ny vold

Skam var knyttet til ensomhet og
dårligere sosial støtte

Hvorfor opplever voldsutsatte skam? Hvordan skapes skam?

Et lite tanke-eksperiment.

1950-tallet

I dag ?

Hvorfor opplever voldsutsatte skam? Hvordan skapes skam?

Et lite tanke-eksperiment.

1950-tallet

I dag ?

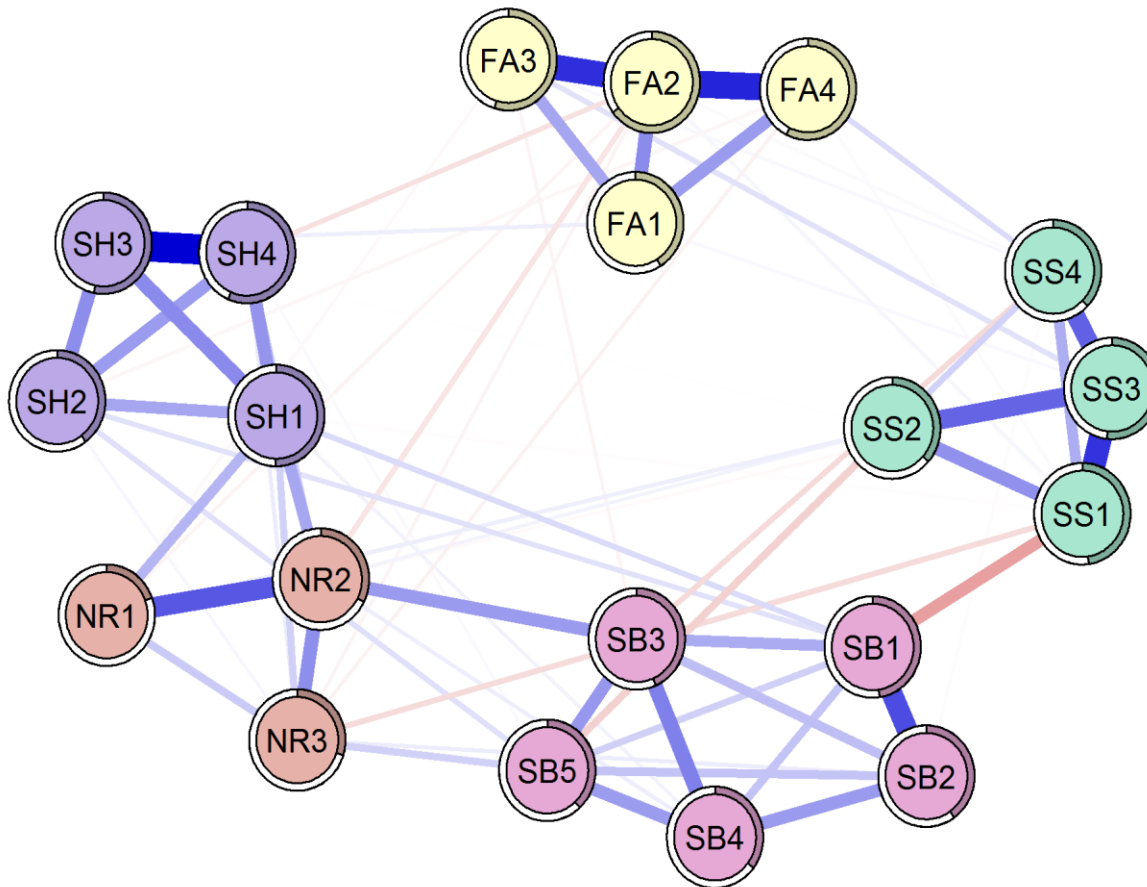
Skam produseres hos enkelt-individer etter kulturelt bestemte mønstre – som kan endres over tid.

Er det kvinnene som har endret seg fra 50-tallet?

Kan f.eks. MeToo-kampanjen bidra til å flytte skammen fra offer til utøver?

Fra «ligge seg til jobben» til «dele ut goder etter seksuelle tjenester» ?

Skam henger tett sammen med negative responser fra andre, og med barrierer mot sosial støtte.

Positive social support

- SS1: someone is willing to listen
- SS2: able to talk about thoughts/feelings
- SS3: people show sympathy/support
- SS4: practical help

Social support barriers

- SB1: people are tired
- SB2: people have enough dealing with their own
- SB3: people think one is caught up
- SB4: burdening people
- SB5: people cannot understand

Shame

- SH1: worried about what others think
- SH2: tried to hide
- SH3: been ashamed
- SH4: belittled oneself

Negative responses

- NR1: others have blamed
- NR2: others have withdrawn
- NR3: felt let down

Family cohesion

- FA1: agreed on what is important
- FA2: enjoyed being with
- FA3: positive outlook
- FA4: supported one another

Barn/unge som har opplevd én form for vold, har gjerne også opplevd andre former for vold.

Voldsutsatte barn/unge ikke godt nok beskyttet mot ny vold.

Krefter som henger sammen med ny vold:
Sosialt nettverk, rus og volds-relatert skam

Skam kan både skapes av og være en beskyttelse mot eksplisitte negative responser fra andre.

Men på sikt er skam toksisk for psykisk helse, sosiale relasjoner og ny vold.

Publikasjoner

[Thoresen, S.](#), & [Hjemdal, O. K.](#) (Red.) (2014). [Vold og voldtekt i Norge. En nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv](#). Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

[Myhre, M. C.](#), [Thoresen, S.](#), & [Hjemdal, O. K.](#) (2015). [Vold og voldtekt i oppveksten: En nasjonal intervjuundersøkelse av 16- og 17-åringene](#). Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 1/2015).

[Thoresen, S.](#), [Myhre, M. C.](#), [Wentzel-Larsen, T.](#), [Aakvaag, H. F.](#), & [Hjemdal, O. K.](#) (2015). [Violence against children, later victimisation, and mental health: a cross-sectional study of the general Norwegian population](#). *European Journal of Psychotraumatology*, 6, 1-12. doi:[10.3402/ejpt.v6.26259](#)

[Aakvaag, H. F.](#), [Thoresen, S.](#), [Wentzel-Larsen, T.](#), [Dyb, G.](#), [Røysamb, E.](#), & [Olf, M.](#) (2016). [Broken and guilty since it happened: A population study of trauma-related shame and guilt after violence and sexual abuse](#). *Journal of Affective Disorders*, 204, 16-23. doi:[10.1016/j.jad.2016.06.004](#)

[Aakvaag, H. F.](#), [Thoresen, S.](#), [Wentzel-Larsen, T.](#), & [Dyb, G.](#) (2017). Adult Victimization in Female Survivors of Childhood Violence and Abuse: The Contribution of Multiple Types of Violence. *Violence against Women*, 23(13), 1601-1619. doi:[10.1177/1077801216664427](#)

[Aakvaag, H. F.](#), [Thoresen, S.](#), [Strøm, I. F.](#), [Myhre, M. C.](#), & [Hjemdal, O. K.](#) (in press). Shame predicts revictimization in victims of childhood violence. A prospective study of a general Norwegian population sample. *Psychological Trauma*, 2018.

[Strøm, I. F.](#), [Aakvaag, H. F.](#), [Birkeland, M. S.](#), & [Thoresen, S.](#) (in press). Psychosocial adjustment in individuals exposed to childhood bullying victimization; the mediating role of shame. *European Journal of Psychotraumatology*, 2017.

[Strøm, I. F.](#), [Hjemdal, O. K.](#), [Myhre, M. C.](#), [Wentzel-Larsen, T.](#), & [Thoresen, S.](#) (2017). [The Social Context of Violence: A Study of Repeated Victimization in Adolescents and Young Adults](#). *Journal of Interpersonal Violence*. doi:[10.1177/0886260517696867](#)

Takk for oppmerksomheten!

